

Pohjois-Karjala Lapsuus lapselle -projekti 2025 -

mieliniekka.fi

Kirsi Mustonen LT, lastenneurologian ja lastenpsykiatrian erikoislääkäri, psykoterapeutti
Riikka Nivajärvi FM, TtM opiskelija, Lasten- ja nuortenkoti Pääskylän yrittäjä/toimitusjohtaja, lyhytterapeutti
Eveliina Kanninen Varhaiskasvatuksen erityisopettaja
Juho Kerttula, TkT, tekoälyasiantuntija
Milka Mustonen, DI, web ja markkinointiasiantuntija

Me kaikki olemme vastuussa lasten mielenterveyskriisin hallitsemisesta

Sivistykselle ja sotelle yhtenäinen sekä riittävä **vuorovaikutusosaaminen** opetussuunnitelman, mielenterveysstrategian ja perhekeskusverkoston tavoitteiden toteuttamista varten

Lapsen oikeuksien sopimusta ei noudateta kaikilta osin eikä arvokkainta pääomaamme suojella riittävästi
- Pohjois-Karjalassa johtoasema lasten kiireellisten sijoitusten ja ADHD lääkitysten osalta

Esimerkkejä sopimuksesta

- "Vanhemmilla on ensisijainen ja yhteinen vastuu lapsen kasvatuksesta ja kehityksestä lapsen edun mukaisesti. Valtion on tuettava vanhempia lasten kasvatuksessa."
- "Valtion on toteutettava Lapsen oikeuksien sopimuksen määräämät oikeudet."

Kansallinen mielenterveysstrategia 2020-2030

Kansallinen mielenterveysstrategia julkaistiin alkuvuonna 2020. Vuoteen 2030 saakka ulottuvan strategian tavoitteena on turvata mielenterveystyön jatkuvuus ja tavoitteellisuus.

Lasten ja nuorten mielenterveyden rakentuminen arjessa

Lapsuuden ja nuoruuden kasvuolosuhteet vaikuttavat merkittävästi mielenterveyteen. Lasten ja nuorten mielenterveys vahvistuu, kun yhteiskunta toimii niin, että

- luodaan edellytykset turvalliselle elämälle perheissä ja muissa keskeisissä kasvuympäristöissä ja yhteiskunnan muutoksissa,
- turvataan jokaiselle lapselle yhtäläiset mahdollisuudet hyvään itsetuntoon ja mielenterveystaitoihin, oppimiseen ja onnistumisen kokemuksiin,
- annetaan jokaiselle lapselle ja nuorelle yhtäläinen mahdollisuus osallistua turvallisiin ja kehitystä edistäviin harrastuksiin,
- turvataan haavoittuvassa asemassa tai elämäntilanteessa olevien lasten ja nuorten oikeudet,
- vähennetään lapsiperheköyhyyttä,
- vähennetään lasten ja nuorten syrjäytymistä.

Sosiaali- ja
terveysministeriö

- Koulutusta ammattilaisille, jotta lasten ja nuorten mielenterveyspalveluita voidaan vahvistaa

Mielenterveysstrategia arjen
vuorovaikutusosaamiseksi -
Siun sote tilastojen kärkeen?

Ajattelu- ja toimintamalli "korjaavista palveluista" ja kehittämisestä Ylilääkäri "norsuunluutornissa" 1991-2024, josta tikapuita ei löytynyt

- Ylisuurin odotuksin jonotettu tunnin **vastaanottokäynti** (esim. Vilja-Eerika kaksi päivää tai "koko kasvattava kylä" 10 v liian myöhään - kuinka "kylä" löytäisi yksittäisellä kehittämisajatuksella "viisasten kiven"?)
- **Hoitopolku** = toistuvia pettymyksiä ja poislähtettämistä tai lähetteen hakemista, "luukulta luukulle" ohjaamista ja lapsen tarinan toistamista
- Uudestaan alusta alkavat **hankkeet** "ylätason" ideoina, jotka eivät kohtaa arkea - resurssien tuhlaamista ja tuloksena sirpaleisuutta sekä epäjatkuvuutta
- **Poliittinen ja hallinnollinen** "ylätason puhe" ei kohtaa **operatiivista toimintaa** – Ylilääkäri tekee turhia esityksiä ja yrittää samalla selviytyä potilaiden hoitamisesta

Diagnoosihakuisuus (medikalisaatio ja lääkärikeskeisyys): Biologia ei muutu muutamassa vuodessa, maailma muuttuu.

- Resurssien lisääminen ja näyttöön perustuvien menetelmien levittäminen ei yksinään riitä.

Yhteistyötä estävät rakenteet tulee purkaa (Siun soten julkilausuma nepsy-perheiden tukeen liittyen)

- Kuka, milloin, missä ja miten tekee tämän todeksi arjessa?

- Kela ei pysty tulevaisuudessa vastaamaan jatkuvasti kasvavaan kysyntään, vaan hyvinvointialueiden tulisi pystyä ottamaan paremmin koppia > Kirjo-projekti on perustettu tukemaan hyvinvointialueita tässä

2027 TOIMITUKSELTA: Kalevankadulta
Kaivokadulle
Lauri Saarela

2029 PÄÄKIRJOITUS: Vuorovaikutusta
Pekka Lahdenne, Oskari Heikinheimo,
Jukkapekka Jousimaa, Janne Rapola,
Lauri Saarela ja Maija Tarkkanen

2043 Kuinka vaikutamme toisiimme:
läsnäolo, puhe ja fysiologiset reaktiot
vuorovaikutuksessa
Anssi Peräkylä

2049 Sosiaalinen vuorovaikutus:
läsnä kaikkialla mutta voiko sitä mitata?
Riitta Hari

2055 Voiko netissä synkata?
Katri Saarikivi ja Valtteri Wikström

2061 Vauvasta mummoon ja vaariin
– vuorovaikutuksen merkitys elämäkaaren
aikana
Ilona Luoma, Marie Korhonen ja Kaija Puura

2066 Tekoäly, Teams vai tuttavallinen
kädenpuristus?
Henrik Dettmann

2069 Kuvallinen viestintä osana sosiaalista
vuorovaikutusta
Asko Lehmuskallio ja Jenni Niemelä-Nyrhinen

2075 Olipa kerran hyvin verkostoitunut
joulukuusi
Carita Lindstedt-Kareksela

2083 Virukset ihmisen, eläinten ja luonnon
vuorovaikutuksen globaalissa murroksessa
Olli Vapalahti ja Tarja Sironen

2089 Viestejä veitikoilta – eli kuinka mikrobit
kommunikoivat kanssamme
Seppo Meri

2094 Hei, me vuorovaikutetaan!
Pekka Louhiala

2097 Työelämän monet vuorovaikutukset
Saara Taponen

2103 Juho Lehto: "Vuorovaikutus sillan-
rakentajana lääketieteellisen tiedon ja
ihmisen hoitamisen välillä"
Maija Tarkkanen

2106 Miten sujuu vuorovaikutus Duodecim-
lehden kirjoittajien ja toimituksen välillä?
Jukkapekka Jousimaa

Tutkittua tietoa Kaikki tapahtuu vuorovaikutussuhteissa

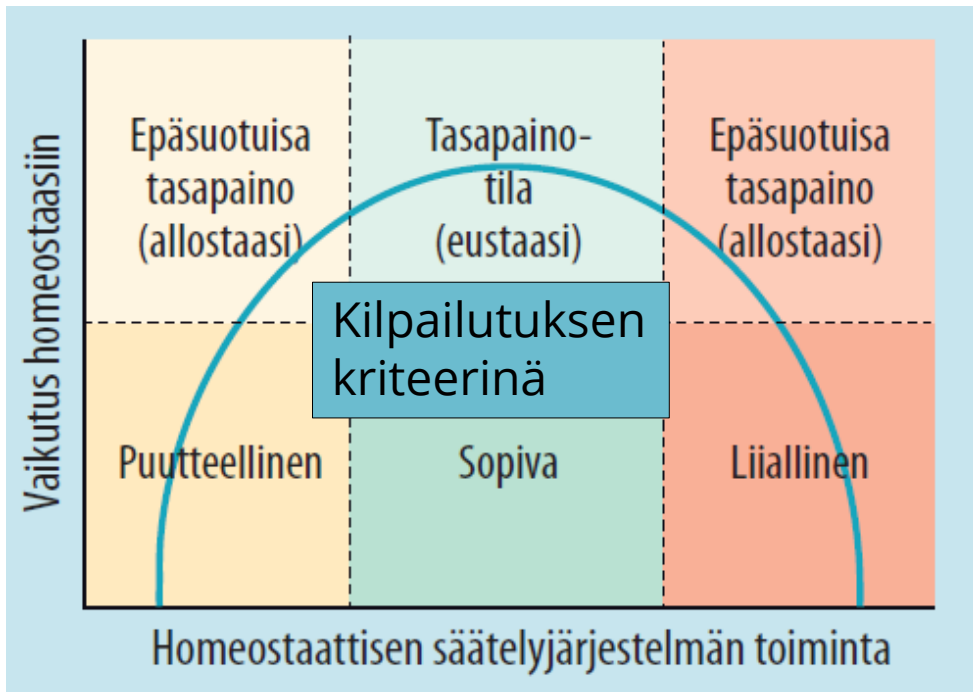
Mielen hyvinvointia: Merkityksellisyyttä,
tyytyväisyyttä, osallisuuden kokemusta ja
menestystä omassa elämässä, yhteisöissä ja työssä.

➤ Tulisitko turvaamaan lapsuutta lapselle?

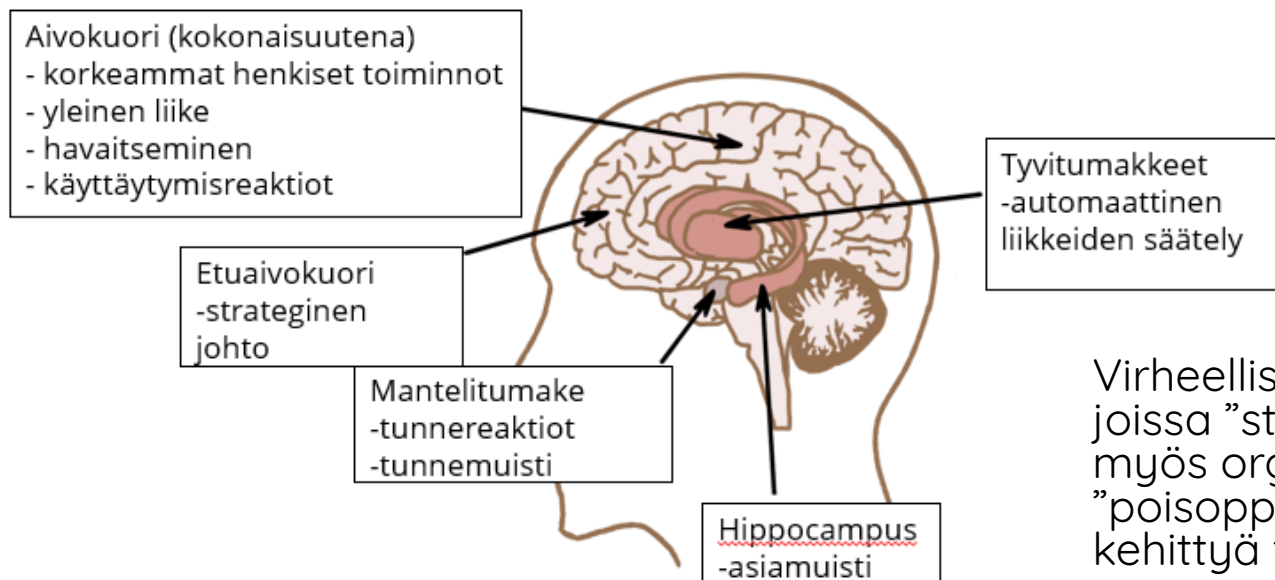
"Yksin voit kulkea nopeasti,
mutta yhdessä pääset pitkälle."
Lue loistava Joulunumero ☆

 LÄÄKETIETEELLINEN AIKAKAUSKIRJA 24/2024
DUODECIM

Kuva: Karlsson ym. Duodecim 2022;138(16):1411

Aivot-mieli elinsysteemin biologinen säätely on sekä terveen mielen kehittymisen että kognitiivisen oppimisen edellytys

- Lapset kasvavat resilienteiksi arjen vuorovaikutuksen avulla

Pitkäkestoinen tai liiallinen, mutta myös liian vähäinen stressi on haitallista (lamaannus/raivo)

Tasapainotilassa hyvä ja palkitseva stressi -mieli toimii optimaalisesti ja oppii "myötäkarvaan" vuorovaikutuksen "turvassa"

- Synaptiset yhteydet kehittyvät otsalohkon "strategista johtajuutta" varten (itse- ja tunnesäätely)
- Minäpystyvyys ja sen taustataitojen harjoittelu onnistuu

Virheelliset (ja tiedostamattomat) mielenmallit (eli kohdat, joissa "strateginen johtajuus" on puutteellisesti kehittynyt - myös organisaatioiden rakenteissa ja psykiatriassa) on hyvä "poisoppia" siten, että paremmin toimivat mallit voisivat kehittyä tuottamaan mielen hyvinvointia itselle ja muille. 6

Tutkittua tietoa
Itsevarmuus ja -sääteily - minäpystyvyys lapsena
ennustaa menestystä aikuisena ja korkeaa
emotionaalista osamäärää (ei ole sama kuin
älykkyydosamäärä)

Kehittyy vuorovaikutuksellisessa ohjannassa lapselle
merkityksellisten aikuisten kanssa

- Empatiaa, elämänmyönteisyyttä ja kykyä tiedostaviin valintoihin
- Taitoa virheiden myöntämiseen ja niistä oppimiseen

(Moffitt ym. 2013)

Diagnoosi tarvitaan joskus,
resilienssiä aina.

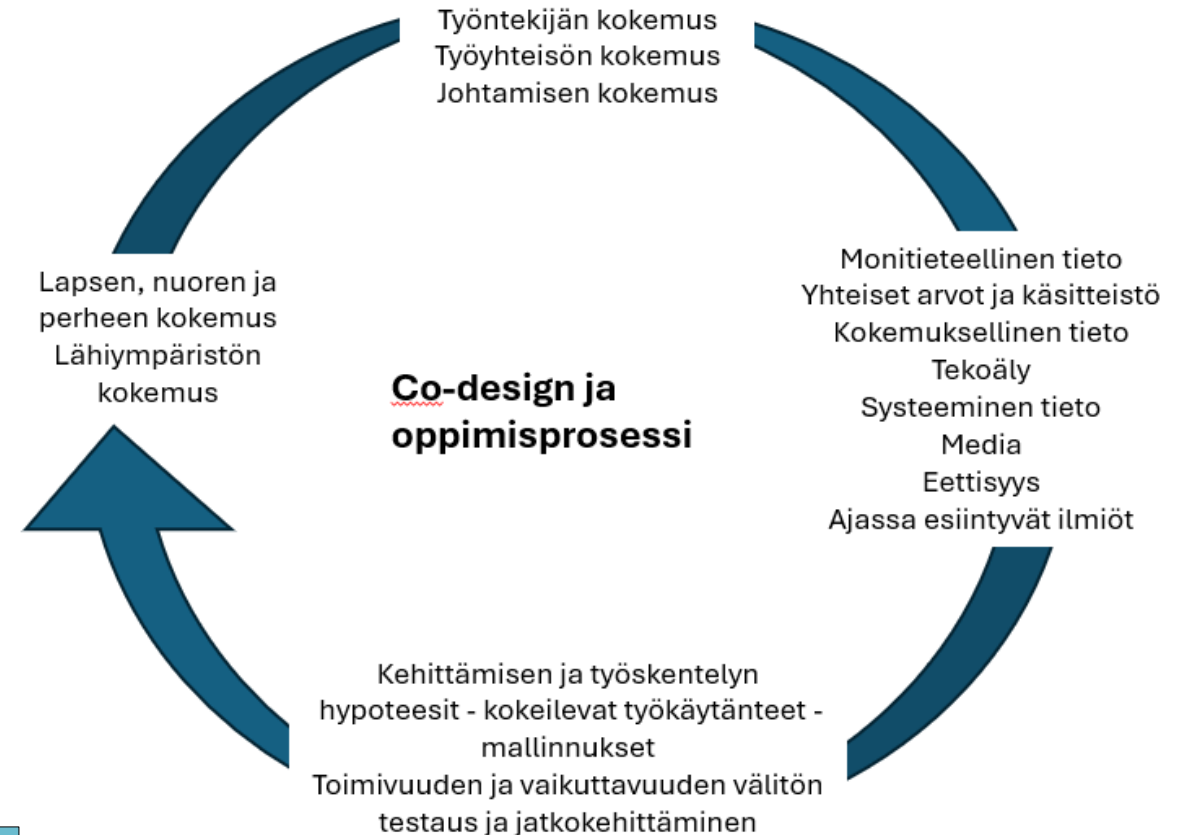
Lääketiede on kehittynyt siten,
että biologisesti perusteltua
epäkohtaa on lähdetty
ratkaisemaan **parhaan
saatavissa olevan tiedon ja
taidon avulla**

Korkea emotionaalinen
osamäärä osoittaa,
kuinka hyvin työntekijät
tekevät yhteistyötä ja
kommunikoidut sekä
vaurastuvat

Auttavan vuorovaikutuksen oppimisprosesseja

- Co-design biologiseen perustaan integroiden työvälineenä vuodesta 2017
Yhteissuunnittelua, -kehittämistä ja työskentelyä, jossa vanhemmat, ammattilaiset ja yhteisöt ovat lapsen oikeuksien puolella

- Lastenpsykiatrian, -neurologian, psykoterapioiden, näyttöön perustuvien menetelmien sekä monialaisen osaamisen ja kokemusten koostamista
- Kokonaiskuvan muodostamista lapsen yksilöllisestä ja ajoittain monimutkaisesta tilanteesta ja siihen vaikuttavista tekijöistä
- Taitoharjoittelua - osaamista yksilöllisiin tarpeisiin vastaavaan ja juurisyihin vaikuttavaan auttamiseen
- Jatkuvaa ja samanaikaista laadun kehittämistä myös "hiljaista tietoa" hyödyntäen kohti vaikuttavuuden lisäämistä sekä teorian vahvistamista ja tutkimustiedon keräämistä

Kilpailutuksen kriteerinä: Teoria, käytäntö ja tutkimus samassa paketissa, koska lapsi ei odota
- Paras saatavissa oleva tieto ja taito

Mielinieikka tieto-taitovarannon kodiksi vuonna 2021

Ei hoitopolku, ei päällekkäistä, ei muualta löydettävissä

”Koti” kriisin hallitsemisen avuksi turvaamaan tulevaisuutta, josta lapset muodostavat 100%

- Onko innovatiivinen, ketterä ja julkisten palvelujen toimintamalleja sekä valtarakenteita tunteva, mutta niistä riippumattoman toimija **hyväksytty aitoon kumppanuuteen**?
- Onko tahtotilaa saada **arkeen riittävästi osaamista lasten mielenterveyden rakentumista varten** ja halutaanko yhteistyötä estävät rakenteet purkaa? Entä kuilu strategioiden ja operatiivisen toiminnan välillä?
- Kuinka **rahoituskanava** on löydettävissä koulutusjärjestelmän (oppimisprosessit) luomista varten?

- Jatkuvuuden, tarpeisiin vastaavan osaamisen ja lapsen oikeuksien turvaaminen **ei onnistunut lastenneurologian eikä lastenpsykiatrian ylilääkärinä**, näitä lääkäreitä ei ole eikä tule olemaan riittävästi, mutta monialainen osaajaverkosto on mahdollista kouluttaa
- Co-design turvaa oleellisen tietotaidon, myös ajankohtaisiin haasteisiin ja ”maailman muutokseen” vastaamisen

Mielinieikka tarjoaa onnistumisen mahdollisuuden

- *Tavoitteena ja keskeisenä arvona ”sydämen sivistys” vastuullisen ja kestävän ekososiaalisen kehityksen turvaamiseksi*

Lapsuus lapselle -ohjelma - vuorovaikutustaitojen oppimisprosesseja

Toiminta	Kohderyhmä	Kuvaus	Paikka
Lapsuus lapselle tapahtumat 2- 6 kk välein 2 t	Koko yhteisö	Haitallisia ilmiöitä käsitellään osallistavan teatterin, psykoedukaation ja sosiaalisen median kanavan keinoin	Koulu tai muu kokoontumispaikka
Kehitystä edistävän vuorovaikutuksen perusteet luennot 1,5 t x 4	Kaikki lasten parissa toimivat aikuiset	Perustiedot lapsen psykososiaalista kehitystä edistävästä vuorovaikutuksesta	Omatoiminen opiskelu luentosarjan tallenteen avulla
Minä olen syntynyt (MOS) - opintopiiri 1.5 t x 10	Kaikki vauvaikäisten vanhemmat	Lapsen äänellä tulevaisuutta muistellen lapsen kehitystarpeisiin vastaavaa vuorovaikutusta	Neuvola
Luokkatoveri-ohjelma	Kaikki ensimmäisen luokan oppilaat	Sosiaalisten taitojen harjoittelu viikoittain vaihtuvan parin kanssa	Koulu
Lapsen kanssa (LK) vuorovaikutusryhmä 2 t x 10	Havaitun tarpeen mukaan 4-7 v lapset ja heidän vanhempansa	Vanhemmille teemoittain etenevä opintopiiri ja lapsille terapeutin ryhmä sekä lapsi-vanhempi vuorovaikutusohjantaa	Varhaiskasvatus
Lapsen silmin (LS) opintopiiri 2 t x 10	Sijaisvanhemmat tai sijaishuoltoyksikön ohjaajat	Teemallisesti etenevä opintopiiri kiintymyssuhteessaan traumatisoituneiden lasten arjessa toimiville aikuisille	Lastensuojelun yksikkö tai perhehoito
Terapeutin dialogi (TD) 10 pv x 10 + seminaaripäivä	TD: Lasten parissa toimivat "avaintoimijat" ja ryhmien ohjaajat, Seminaari: Kaikki	Teemallisesti etenevä koulutusprosessi terapeuttien vuorovaikutustaitojen omaksumiseksi ja niiden opastamiseksi muille	TD: Kodinomainen koulutustila Seminaari: Luentosali

Tekoälyavustaja

- Mieliniekkä-tekoäly voi antaa välitöntä ja laadukkaasta opastusta arjen ongelmiin asiantuntijan tasolla hyödyntämällä Mieliniekan omistamaa laajaa tietovarantoa
- Tekoälyllä ei voida korvata Mieliniekkä-koulutuksia tai -lähitapaamisia, koska ihmisten välinen vuorovaikutus on keskiössä sekä koulutuksissa että opittujen taitojen soveltamisessa
- Tekoälyllä voidaan kuitenkin tarjota matalan kynnyksen tukea kustannustehokkaasti ja paikkariippumattomasti laajalle väestölle (esimerkiksi kaikki vanhemmat ja lasten parissa työskentelevät Suomessa)

Kilpailutuksen kriteerinä

Sivistystoimen tulee huolehtia, että jokaisella lapsella on oikeus kasvaa täyteen mittaansa ihmisenä ja yhteiskunnan jäsenenä

Sosiaalityön tulee asettua heikoimpien puolelle

Terveystoimen tulee reagoida biologisesti perusteltuihin epäkohtiin

Onko eettistä olla tarttumatta Lapsuus lapselle -ohjelmaan? Mieliniekkä eettisyys on...

Ulkoisen ja sisäisen **aidon todellisuuden** havainnointia ja kuvausta sekä biologiaan perustuvaa **oikean ja väärän erottamista**

Vastuullista, lapsen tervettä mielen kehitystä turvaavaa vuorovaikutusosaamista

- Oman tietämättömyyden sekä **virheellisten ajatus- ja toimintamallien** myötätuntoista ja nöyrää tunnistamista
- Tarpeettoman ja haitallisen **poisoppimista** sekä **oppimisprosesseja** sosiaalisen pääoman kasvattamiseksi

Rohkeutta kohdata ja työstää kivuliaatkin **epäkohdat ja epäoikeudenmukaisuudet**

Hyvyyden puolustamista sekä kärsimyksen lievittämistä

Ajatusvinoumat pitää saada kiinni terveydenhuollon valintojen takaa – Autti-Rämö: Etiikka nostettava päätöksenteon välineeksi

Julkisen terveydenhuollon päätöksiä ohjaavat usein vain taloudelliset ja tehokkuuteen liittyvät näkökohdat, kritisoi pitkän uran terveydenhuollon menetelmien arvioinnissa tehnyt Ilona Autti-Rämö kirjassaan. ”Etiikka jää taka-alalle, vaikka sen pitäisi olla kaiken pohjana.”

Sekä julkisen, että yksityisen mielen hyvinvointityön tulisi olla **eettisesti kestävällä pohjalla**.

Estääkö Mieliniekan moralisointi tarpeeseen vastaamisen?

- Tarkoituksenmukaisin ja eettisesti perustelluin toiminta on taloudellisinta ja tehokkainta.

Kilpailutuksen
kriteerinä

*”Ensisijaista on hyvyyden - ei voiton - tavoittelu. Vihdoinkin olen vapaa tekemään merkityksellisimmäksi kokemaani työtä arvojeni mukaisesti ja eettisesti oikein.”
Kirsi Mustonen*

Oppimisprosessissaan pitkälle edenneiden ajatuksia ja kokemuksia:
Arjen vuorovaikutusosaaminen vahvistaa kaikkien mielen hyvinvointia

Varhaislapsuuden interventioilla on suuremmat positiiviset taloudelliset ja sosiaaliset merkitykset (8 x) kuin millään muulla investoinnilla. (Talousnobelisti James Heckman)

- Toimijoiden omaa jaksamista, työhyvinvointia, työyhteisöjen toimivuutta, jatkuvuuden turvaamista ja työn kiinnostavuutta
- Esihenkilöiden kykyä edistää omaa ja työyhteisön hyvinvointia sekä kykyä systeemiseen monitoimijaiseen työskentelyyn
- Yhteiskunnan systeemistä muutosta kohti innovatiivista ja ekososiaalisesti kestävästä kehitystä
- Inhimillisesti arvokasta sosiaalista ja mielenterveyden pääomaa
- Merkittäviä taloudellisia säästöjä – **minäpystyvien toimijoiden yhteisellä mepystyvyydellä organisaatioiden rajat ylittävää vaikuttavuutta**
- Perustason mielenterveystyön osaamista ilman viivettä ja kustannustehokkaasti - samalla erikoissairaanhoidon ja lastensuojelu voivat suunnata resurssejaan tarkoituksenmukaisesti

Lyhennelmä Pohjois-Karjala lapsuus lapselle -projektista

Lapsuus lapselle -ohjelmakokonaisuus on kehitetty meitä kaikkia vastuullisia aikuisia varten edistämään omaa, läheistämme, yhteisöjemme sekä erityisesti lasten mielen hyvinvointia vuorovaikutusosaamisen keinoin. Ohjelman avulla hyvinvointialueen toimijat voisivat olla ensimmäisiä opetussuunnitelman, thl:n kansallisen mielenterveysstrategian ja perhekeskusverkoston sanoman jalkauttajia arjen aidoiksi teoiksi. Mieliniekkä on yritys, joka on perustettu laajan tieto- ja taitovarannon ”kodiksi” turvaamaan jatkuvuutta ja tarjoamaan tarpeeseen vastaavia sekä juurisyihin ja vaikuttavimpiin vuosiin suunnattuja hyvinvointityön oppimisprosesseja. Muita biologiaan ja yhteiskehittämiseen perustuvia kokonaisuuksia ei ole tarjolla mielenterveyskriisin hallitsemista varten. Lapsen kanssa -ryhmätoiminta on jo käytössä Siun soten lastenpsykiatrialla ja Lapsen silmin -ryhmän aloittamisesta pyritään neuvottelemaan sijaishuollon kanssa. Siun soten toimijoita on koulutettu Terapeuttinen dialogi (TD) -ohjelman avulla osana Lumo -hanketta vuonna 2022. Jyväskylän sivistystoimessa toimii kaksi TD-kouluttajaa ja yliopiston terveyden edistämisen yksikössä on menossa väitöskirjatutkimus. Projektin tavoitteena on ohjelmakokonaisuuden toteuttamisen aloittaminen Pohjois-Karjalassa ja koulutusjärjestelmän luominen toiminnan laajempaa levittämistä varten.

mieliniekkä.fi

Kiitos mielenkiinnostanne!

- Luotettavuuden perustana biologia
- Todellisiin tarpeisiin vastaamisen ja jatkuvan tiedon päivittämisen sekä tutkimuksen turvaa Co-design

Muita juurisyihin ja vaikuttavimpiin vuosiin soveltuvia koulutus- ja ohjelmakokonaisuuksia ei ole tarjolla

- STM:n erityisavustaja Hannu Peurasaari ("Vastaa mielenterveyden haasteisiin, vaikka onkin perusosaamisen vahvistamista") sekä lapset ja nuoret yksikön johtaja Elina Palola (4.12.24)
- Itä-Suomen yliopiston terveyden edistämisen professori Tiina Laatikainen (10.12.24)
- OKM:n erityisavustaja Anita Westerholm (11.12.24)
- Siun soten lapsi- ja perheasianneuvosto (22.1.25)
- Lapsiasiainvaltuutettu Elina Pekkarinen ja erityistarkastaja Katja Miettinen (13.2.25)
- Thl:n ylilääkäri Outi Linnamaa ja mielenterveystiimi (edistävä ja ehkäisevä työ, 10.2.25)

Olemme avoimia jatkoehdotuksille ja teemme mielellämme toteuttamissuunnitelman

Miten Siun sote voisi mahdollistaa tämän?

mieliniekka.fi

Pohjois-Karjala-projekti 2.0 käynnistyy Outo-kum-musta: "Vastuu lasten mielen-ter-vey-destä on meillä kaikilla" Karjalainen.
3.10.2024

Lasten mielen-ter-veyttä halutaan nyt toden-teolla edistää: "Outokumpu voisi nyt olla tien-näyt-täjä" Outokummun seutu.
4.10.2024

Pääkirjoitus: Mielenterveyden ongelmat eivät poistu leikkaamalla ja unohtamalla. Länsi Savo. 8.10.2024

Vastaako terapeutin dialogi lastensuojelun ja lasten mielenterveystyön tarpeisiin? Mustonen K, Frimodig A. Parempaa lapsensuojelua Vieraskynä artikkeli. Profiam Oy. 2023.

Terapeutin dialogi – lasten mielenterveystyön ja lastensuojelun yhteistä oppimista ja osaamista. Kohti monitoimijaista lastensuojelua hyvinvointialueilla. Mustonen K, Frimodig A. Toim. Yliruka L, Eriksson P, Jokinen L ym. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen työpaperi (THL). 2022

Lasten mielenterveystyön psykoedukatiivisen työskentelyn syventävää valmennusta tarjolla sivistys-, sosiaali- ja terveystoimen ammattilaisille

Keski-Suomen hyvinvointialue 26.8.2022

Osaamisen vahvistamista ja monialaista näkökulmaa lasten mielenterveystyöhön Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus.
Koulutus / 21.6.2022

Lasten ja nuorten mielenterveystyön kehittäminen Keski-Suomessa 2017-2020. Mustonen K. Keski-Suomen sairaanhoitopiiriin julkaisusarja 141/2021

Lasten parissa toimivien ammattilaisten mentalisaatio, tunneäly ja resilienssi – kokemuksia koulutuksesta Otsala L. Pro gradu työ, Jyväskylän yliopisto 2020. Otsala L. Väitöskirjatyön aineiston kerääminen päättynyt marraskuussa 2024

Psykoedukaation merkitys lastensuojelun perhehoidossa. Laitala A. Jyväskylän ammattikorkeakoulun opinnäytetyö. 2018

Psykoedukatiivinen vertaisryhmä osana lastensuojelun perhehoidon kehittämistyötä Keski-Suomessa. Uudistuva erityistason palvelukokonaisuus : Yhteisen työskentelyn suuntaviivoja Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmasta (LAPE) Mustonen K, Liukkonen J. (s 60-62) Toim. Santala R, Kaukonen P, Mäkelä J ym. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen työpaperi (THL). 2018

Kehityksen ja oppimisen tuki -koulutukset, Mieliniekkä VASKE – Varhaiskasvatuksen osaamisen kehittäminen. Jyväskylän kaupunki.
2021-2022